682 Ercker. Aula Subterranea, *curious cuts*, *Franckfurt am Mann*, 1703; Boissardi. De Divinatione, Magicis Præstigiis, *ports.* (all faults) *Oppenheimii, n.d.*

943 (2)
also
944

N. IV. p
16

3303 (2)

ΜΟΧΘΕΙΝ
ΑΝΑΓΚΕΙ
ΤΟΥϹ ΘΕ
ΛΟΝΤΑΣ
ΕΥΤΥΧΕΙΝ
ΚΑΛϹΠΑ
ΤΑ
ΚΑΛΛΑ.
PARNASSVS
cum imaginibus
MVSARVM
Deorumqꝫ præſidum
HIPPOCRENES
Omnia depicta ſunt, & diſtichis Latinis illuſ:trata, per Janum Jacobum Boiſſardum, Veſuntinam.
Labori ac ſumptui ſuo non parcens iterum publicat Ioh. Theodô. de Brij, Ciuis Oppenheïenſis.
ANNO DNI.
M.D.C.XIII.
Io: Theodor de Brÿ fecit.

Cicero 1. Officiorum.

Cùm ſumus neceſſariis negotiis curiſque vacui, tum auemus aliquid videre, audire, diſcere; cognitionemque rerum aut occultarum, aut admirabilium ad benè beatéque viuendum neceſſariam ducimus.

Idem 3. Quæſt. Tuſc.

Optimus & grauiſſimus quiſque confitetur ſe multa ignorare, & multa ſibi etiam atque etiam eſſe diſcenda.

CLA-

CLARISSIMO GENEROSISSIMOQVE HEROI MARCO CLAVDIO à RYA, MARCHIONI OLIAnis, *Baroni Dicæo, Præfectoq; Veſuntionis & Dolæ* IANVS IACOBVS BOISSARDVS.

PARATVRVS tibi munuſculum, quod officij, & obſeruantiæ erga te meæ mnemoſynon aliquod ad poſteritatem produceret, nō potui, Heros clariſſime, ex meo muſæo conuenientius quicquā ſeligere, quàm ipſas Muſas; per quas olim tibi innotui, fauoremq; illuſtrium tuorum Parentum viſus ſum promereri, dum tibi puero Præceptor, & morum formator electus ſum. In qua vacatione DEVS meos labores ita promouit, & ex vtriuſque voto prouexit, vt me ex eo tempore ſingulari beneuolentia proſecutus ſis, omnem nauans operam, quò me numero tuorum familiarium adſcriptum in tua domo retineres: Cumque temporum iniuria, contra animi mei voluntatem, inuitiſque tuis Parentibus, ad Mediomatricos migrare cogerer, non deſiiſti abſentem grato affectu proſequi, reditumque in patriam multis promiſſis ſolicitare: potuiſſemque tua præſentia beatus videri, niſi me fata aliò auocaſſent, ad inſtitutionem illuſtrium Baronum à Vienna, in quorum domo conſenui, abſoluturus Metis id quod mihi vitæ ſupereſt, ea tranquillitate & pace, quam mihi concedet cœli benignitas, & Diuina prouidentia. Habeo igitur quod Deo optimo maximo gratias agam immortales, qui me tantis cumulauerit beneficiis: deinde tuæ integritati, & candori, quòd mei memoriam tam diu ſarctam tectam conſeruaueris, daturus omnem operam ne quid in poſterum requiri, aut deſiderari poſſit in meo officio, cur ingratus erga te iudicari queam.

At cùm Parnaſſi Deos præſides depictos haberem, ad imitationem antiquarum ſtatuarũ, & iconum, quæ tam Romæ, quàm in aliis Principum, & literatorum hominum Italiæ bibliothecis oſtenduntur, exiſtimaui nõ abs re futurum, ſi eorum effigies, qua fieri poſſet diligentia, & artificio ab archetypis exceptas, in ordinem diſponerem, ac diſtichis Latinis illuſtrarem; tibique Muſarum, & Apollinis amico: literatorumque benefico fautori dedicarem: ratus hoc opuſculum tibi non diſpliciturum, tam propter delectationem, quam in ſe continet, quàm propter auctoris animum tuo nomini perpetua obſeruãtia deuinctum ac deuotum.

In harum imaginum delineatione ſecutus ſum eum ordinem, qui à maiore antiquorum parte, & ab omnibus recentioribus receptus eſt: non tamen neſcius, apud graues Auctores Muſarum nomina, & numerum diuerſum conſtitui. Epicharmus in nuptiis Hebes ſeptem enumerat, Pieri & Pimpleidos Nymphæ filias: Nilum, Tritonem, Aſopum, Heptapolin, Acheloida, Tipoplum, & Rhodiam. Aratus quatuor facit Iouis filij Ætheris, & Pluſiæ Nymphæ filias: quarum hæc recitat nomina Arche, Melote, Thelxinoe, & Aoide. Zetzes tres tantùm ſtatuit Cephiſon, Apollonida, & Boriſthenida. Alij nouem enumerant, Ioue tertio, & Mnemoſyne genitas: quæ ſunt hæ (vt Vergilius, & fere omnes Poëtæ Græci & Latini tradunt) Clio, Melpomene, Thalia, Euterpe, Terpſichore, Erato, Calliope, Vrania, & Polyhymnia. Harum nomina, & imagines hoc libro expreſſimus: Licet eaſdem alij velint habere Parentes Iouem Pierium, & Antiopam: & à Patre Pieridas, & Pierias fuiſſe appellatas. Quidam non à Pierio Ioue, ſed à Pieria regione Macedoniæ, quę eſt inter Axium & Haliacmonem fluuios, vbi illas Mnemoſyne (quæ Memoria interpretatur) peperit, cognomẽ hoc fuiſſe ſortitas aſſerunt. Mnemoſyne Muſarum mater vocata eſt, non ſine ratione: quia Memoriæ beneficio omnes ſcientiæ, & artes liberaliores adquiruntur, & conſeruantur. Neque ſine cauſa Poëtæ voluerũt illas habere Iouem genitorem, nempe Deum ſupremę claſſis, reliquorum Geniorum cœleſtium regem: quia ad vnum ſummum Deum auctorem meritò referri debent omnes bonæ ſcientiæ, cùm ſit fons, & ſcaturigo inexhauſta Diuinæ Sapientiæ; ex qua inuentio bonarum, & liberalium diſciplinarum ad genus humanum demanat: Quarum cognitio ita rapit animos hominum, vt tradit Cicero 5. de Finibus, vt multi neq; valetudinis, neq; rei familiaris habeant rationem: omniaque perpeti ipſa cognitione, & ſcientia captos, & cum maximis curis,

Muſarum nomina & numerus.

curis,& cum laboribus compenſare eam,quam ex diſcendo capiant voluptatem: Hāc diſcendi cupiditatem à Deo noſtris animis inſitam nemo dubitat.Nam cùm bonæ artes virtutum ſint rudimenta & incunabula, ſtudiiſque ac literis res ſecundæ ornentur, & aduerſæ adiuuentur, ideo idem Cicero non putat vllum fieri poſſe ciuem egregium, qui bonis diſciplinis nō ſit eruditus: Et vt idem addit: Præclarum mihi videtur adeptus is,qui qua re homines beſtiis præſtant, in ea re hominibus ipſis antecellant. Quòd ſi Deo bonorum omnium liberaliſſimo datore ſcientiarum, & literarum cognitio data non eſſet mortalibus, in miſeranda cæcitate viueremus,Iura legeſque iacerent, medicina morborum anxietatibus non ſuccurreret, religionis doctrina in ſuperſtitiones, & fabuloſas nugas degeneraret: deniq; præteritorum ſæculorum memoria tenebrarum obſcura caligine ſubmerſa occuleretur, ac parum à puerili ſtoliditate differremus: ingenuas didiciſſe fideliter artes emollit mores,nec ſinit eſſe rudes. Literę poſteritatis cauſa repertæ ſunt,vt obliuioni ſubſidio eſſe poſſint: quia exempla omnia iacerent in tenebris,niſi literarum lumen accederet: ac prudentis animus ex præteritorum contemplatione conſilia de præſentibus firmat, & de futuris indagatione, & ſolerti coniectura iudicat: Meritò igitur ingenioſi Poëtæ ſcientiarum omnium ſcaturiginem Deum ſummum faciunt, Muſarum Parentem,quæ literarum cognitionem mortalibus impertiunt.

De Muſarum appellationibus diuerſæ traduntur cauſæ: Pierides dictæ ſunt (vt paulò antea diximus) à Piera regione, in qua natæ ſunt: Ex qua ſe receperunt in Heliconem montem Boeotiæ, propter loci amœnitatem, & ab eo nomē Heliconiadum adeptæ ſunt: Vocatæ ſunt & Theſpiades, à Theſpiis vrbe Boeotiæ, finitima Heliconi, & Griſſæo ſinui imminente, vt teſtis eſt Strabo lib. 9. Muſæ quoque Aonides vocatæ ſunt, ab Aonia regione; quæ fuit pars montana Boeotiæ, vt ſcribit Stephanus. Cognominatæ ſunt & Libethrides, à Libethro monte Macedoniæ: vt ait Lycophron Poëta, vel Magneſiæ ſecundum Melam: ad cuius radices fluit Pimpla fons limpidiſſimus, qui Diuis nomen Pimpleidum tribuit: Inter cætera loca Muſis ſacra, primus honos ſemper tributus eſt Parnaſſo monti Phocidis, Heliconi vicino & æmulo, à quo Parnaſſides dictæ ſunt: ad cuius radices Delphi, vrbs tam decantata, & templū Apollinis oraculis celebre ſitum fuit: ad eundem Parnaſſum habitauerūt Hyantes populi, qui ſunt Boeoti: Et ab his Hyantides Muſæ cognominatæ: Et Caſtalides à Parnaſſi

Muſarum cognomina.

montis fonte Caſtalio, cuius aquæ Muſis ſacræ vim quandam diuinandi habere creditæ ſunt: in eas enim conuerſam Poëtæ ſcribunt Caſtaliam Nympham Acheloi filiam, cuius pudicitiæ dum inſidias ſtruxiſſet Apollo, ac virgo vim inſequentis euitare non poſſet, implorato Deorum auxilio in fontem fatidicum mutata eſt. Hippocrenides quoq; dictæ ſunt Muſæ, ab Hippocrene fonte amœniſſimo Heliconis: quem ex percuſſione vngulæ Pegaſi equi alati emanaſſe ſcribunt antiqui: ab eodẽ Pegaſo Diuæ quoque Pegaſides appellatæ ſunt.

Pegaſi hiſtoria.

De hoc Pegaſo talis vulgata eſt narratio. Cùm Perſeus Iouis & Danaës Acriſij filiæ filius, talaribus, & enſe falcato Mercurij, Palladiſque ſcuto adiutus, iter in Africam ſuſcepiſſet, vt Meduſam Phorci & Cethus filiam de medio tolleret, quæ cum duabus ſororibus Euryale & Sthenone Gorgonas inſulas Oceani Æthiopici incolebat, viſu & aſpectu noxio mortalibus infeſtiſſima, vt quemcunque intueretur, vel à quocunque conſpecta eſſet, eum ſubitò in lapidem conuerteret: Et hanc ſaxificam proprietatem Meduſa acceperat ab irata Minerua, propterea quòd vim Neptuni in eius fano paſſa eſſet. Hanc igitur adortus Perſeus, Palladis Ægidem opponens monſtro, vt eius effigiem ęre lucido clypei repercuſſam ſine noxa videre poſſet, ſtricto acinace ſopitam oppreſſit, illique vno ictu caput amputauit. Ex interfectæ ſanguine iugulis effluente natus eſt Pegaſus, equus celer & generoſus, hinnitu acuto latè omnia complens, ex cuius lateribus alæ ſtatim emerſerunt, & his fultus, tanquam firmo remigio, aërem mirabili tranabat agilitate. Tum Perſeus voce blanda compellens equum nouum, illumq; manu demulcens, & iubas molliter contrectans, cicurem & manſuetum reddidit, atque in eius tergum conſcendit. Hoc vectus, & in altum eleuatus, Æthiopiam via celeri traiecit: Et Andromedam Cephei regis Æthiopum & Caſſiopææ filiam monſtro marino expoſitam, ſtrictiſque catenis ſcopulo alligatam liberauit, & cum ea in Seriphum inſulam maris Ægæi felici reditu remeauit: vbi Acriſium auum incognitum diſci ictu imprudens occidit. At Pegaſus in Heliconem volauit, vbi vngula rupem feriens ſitibundus, ſaxum aperuit, ex quo fons vberrimus & limpidiſſimus repente exſiliit. Hunc Muſæ montis Deæ ſibi ſacrum eſſe voluerunt, & Hippocrenen, hoc eſt, equi fontem, vocauerunt. Pauloque poſt idem Pegaſus alarum beneficio longè lateque per Græciam vagabundus volans, dum

biberet

biberet ex Pirene fonte Corinthio, Neptuni monitu captus eſt ab Hipponomo, ſiue Bellerophonte Glauci regis Ephiræ filio, Præti regis Argiuorum ſuaſu expeditionem in Lyciam parante, ad ſuperandam Chimæram monſtrum flammiuomum; cuius caput & pectus erat leoninum, corpus caprinum, & cauda ſquamoſi draconis, ſinuoſique ſerpentis horrenda. Hanc poſtquam Bellerophontes interemiſſet, & virtutis præmium Ariobantis, vel vt alij efferunt, Iobatis Lyciorum regis filiam ſororem Sthenoboeæ (quam Prætus vxorem duxerat) accepiſſet coniugem, rerum felici ſucceſſu elatus, ſtatuit Pegaſo vectus in cœlum conſcendere, & cum ſuperis glorioſus conuerſari: Iupiter verò iuuenis temerariam audaciam non ferens, immiſit œſtrum, quo Pegaſus acriter vexatus, huc & illuc contorquens latera ſeſſorem excuſſit, illumque in Aleium Lyciæ campum præcipitem dedit, vbi ex caſu, cruribus fractis, totoque corpore grauiter contuſo, miſerabiliter expirauit. Alij volunt ex hac ruina illum non fuiſſe mortuum, ſed luxatis coxarum iuncturis, & fractis cruribus poſtea deformi claudicatione ambulaſſe, pœnaſque ſuperbiæ dediſſe contemptum ſuis popularibus, maximè vxori, & Sthenoboeæ, quæ illum perditè oderat, propter denegatum concubitum, quem procaciter expetiuerat. At Pegaſus iter cœptum proſequens, in cœlum peruenit, vbi à Ioue, ſuperis annuentibus, inter ſidera repoſitus eſt: vbi Arcticum circulum ſpectat, æſtiuo orbi pedibus innitens, & ceruice manum dextram Aquarij ſuſtinens, Delphinumque ore extremo tangens. Hæc hiſtoria fabuloſa ſit licet, non deſinit tamen aliquid veritatis in ſe continere: quæ tamen ad Cadmum referenda eſt.

Iupiter Aſterius Saturni Apteritæ Cretenſium Regis filius, in taurum mutatus rapuit Europam, & in Cretam auſportauit. Agenor Rex Phœnicum eius pater, filiæ raptu vehementi dolore perculſus, conſilij incertus, cum filiis deliberauit, quid in hac re ſtatuendum eſſet: Habebat enim filios Principes generoſos, & qui iniuriam illatam familiæ ferebant ægerrimè, Phœnicem, Labdacum, Cilicem, Polydorum & Cadmum; & filiam Taygetam Europæ ſororem. Inter filios Cadmum iuniorem natu elegit Agenor, cui negotium, datum eſt perquirendæ ſororis terra marique, ea conditione, vt non niſi ea inuenta ad patrem reuerteretur. Ille claſſe inſtructa, ſociis nauigationis fidelibus acceptis Sidone ſoluens, omnes inſulas maris *Hiſtoria Cadmi.*

Mediter-

Mediterranei luſtrauit, & quotquot continenti littorales adiacerent vrbes: ſed poſtquam longa, diligentique indagatione loca infinita ſine profectu petiuiſſet, neque Europam ſororem vſpiam inueniret, mandatorum Patris memor, in patriam cùm non auderet reuerti, in Græciam, poſt longos terra mariq; labores emenſos, peruenit, Boeotiamque (quæ tunc Aonia dicebatur) occupauit, & Thebas non procul à monte Parnaſſo condidit, regionem verò à boue, quam Apollo illi oſtenderat, Boeotiam vocauit: Ouid. 3. Meta. cumque loca omnia cum ſociis diligenter perluſtraret, & ſyluas, montes, locorumq; ſitus curioſè perquireret, equo vectus in Heliconem conſcendit, vbi fontem equi hinnitu, dum ſiti premeretur, primus inuenit, & ex eo cũ ſociis largiter, & ſumma voluptate bibit: vnde fons ille Cabalinus, & Hippocrene, cognominatus eſt: Et hunc Cadmus Muſis loci præſidibus conſecrauit. Muſarum enim Numina deuotè ſemper coluerat, cùm doctus eſſet, & ſcientiarum liberalium cognitionem ex Phœnicia in Græciam attulerat: Boeotoſque literarum ignaros artem legendi, & ſcribendi docuerat. Aſſerunt enim antiqui ſcriptores omnes, Cadmum Græcis oſtendiſſe ſedecim has literas α, β, γ, δ, ε, κ, ι, λ, μ, ν, ο, ϖ, ρ, σ, τ, & υ, quibus Palamedes Nauplij regis Euboeæ filius, belli Troiani tempore, quatuor adiunxit ξ, θ, φ, χ. Et Pythagoras Samius Mneſarchi filius addidit ζ, γ, ω. Non eſt igitur mirum ſi tanti beneficij auctorem Cadmum Græci Muſis amicum cenſuerint, & à fonte Cabalino, ab eo primùm inuento, Hippocrenidas nominari voluerint.

Muſæ alia cognomina habuerunt à locis vbi colebantur, vel à Poëtis inſignibus qui Priſcorum monumentis decantati ſunt, vt Sicelides à Theocrito Syracuſano Praxagoræ, ſiue Symmachi & Philinæ filio, tempore Ptolomæi Lagi inter Siculos celeberrimo Poëta. Dictæ ſunt quoq; Aſcrææ ab Heſiodo Aſcræo: Et Colophoniæ ab Homero: Et Andinæ à Vergilio, qui Andibus Mantuanorum vico natus erat. Et Ardalides ab Ardalo Troezeniorũ conditore, qui Muſarum auditor, ab iis fiſtulam, & artem canendi didicerat: ideo Deabus aram religione venerandam Troezenę ſtatuerat, vbi illis ſacra quotannis. Et Somno Muſarũ amico fiebant: vt teſtatur Pauſanias, & Cœlius Rhodiginus lib. 27. cap. 16.

Hæc ſunt quæ obiter tractare viſum eſt de Muſarum parentibus, numero, & cognominibus: quæ lectu non iniucunda fore, & ad imaginum noſtrarum illuſtrationem pertinere iudicaui: data opera multa omittens, quæ ad hoc argumentum ſpectant,

ſed

ſed ea ex auctoribus petenda ſunt: nos hic breuitati in primis ſtudemus.

M. Terentius Varro, qui Muſas tantùm tres facit, per Muſas nihil aliud intelligi aſſerit, præterquam abſolutam, & perfectam artem Muſices: quæ conſiſtit Harmonia, Numeris, & Verbo. Primamque Muſarum ait naſci ex agitatione aëris, ex qua generantur ſoni. Secundam ex aquæ motu. Tertiam, quæ terreſtris eſt, ex voce ſola. Hoc modo Harmonia ad Aërẽ, Numerus ſiue Rhythmus ad mare refertur, quod ſuos non excedit limites à Deo conditore ordinatos, ſed ad compoſitionem fluxus & refluxus alternatim, ſecundum Lunæ incrementum, vel defectum progreditur. Verbum verò, quod dicitur λόγος, ad terram refertur, quæ grauis eſt: Eſt & verbum, propter accentus verſuum, lentum ac tardum. *Quid per Muſas intelligendum.*

Harmoniæ igitur proprij ſunt ſoni: Numeris, ſiue Rhythmo, ſaltatio: Verbo autem carmina, & omnis ars Poëtica. Sed aliquando Harmonia cum Numeris miſcetur, vt accidit in lyra, tibiis, & cornibus muſicis. Nõnunquam Harmonia, Numeri & Verbum ſimul coniuncta ſunt, vt fit in Tragœdia, Comœdia, & Poëmate Dithyrambico, atque in tonis muſicis, quos Græci νόμους vocant: qui cantantur ad citharæ, teſtudinis, & lyræ harmoniam. Tunc muſica numeris omnibus abſoluta, & perfecta cenſetur.

Hæc conſiderantur allegoricè in nouem Muſis. Ex quibus Vrania præſidet ſoli Harmoniæ. Hanc Poëtæ dicunt inueniſſe, & docuiſſe omnem motum cœleſtium orbium, qui admiranda, & ineffabili circunuoluuntur, & rotantur harmonia, ordine perfectiſſimo, & immutabili: Polyhymnia præeſt Numeris, inuentrix Rhetorices, & Hiſtrionicæ, quæ Numeris conſtant, compoſitis menſuratiſq; geſtibus. Calliope & Clio ſub ſua poteſtate habent verbum: Nam hæc Hiſtoriam & Diuinationem, illa verſus Heroicos excogitaſſe traditur. Euterpe & Terpſichore præſidẽt Harmoniæ, & Rhythmo: illa enim fiſtulã ſeptemplicem, hæc citharam inueniſſe perhibetur. Melpomene, Thalia, & Erato Harmoniæ, Numeris & Verbo præſunt. Prima namq; Tragœdiam, Secunda Comœdiam, Tertia teſtudinem & barbiton dedit, quibus etiàm adiunxit vocem. *Muſarum proprietates.*

De Muſis in genere & ſpeciatim plura leguntur in libro de Genealogia, & imaginibus Deorum, quem dedicaui illuſtriſſimo Principi Ioanni Comiti Palatino Rheni, Duci Bauariæ & Biponti;

qui aheneis typis Norimbergæ ſculptus, prælis Bipontinis excuditur.

Apollo. Apollinem & Mineruam Muſis adiunxi, quòd vterque diſciplinis liberalibus, & ſcientię bonarum literarum præſideat: maximè Apollo, qui carminis, & muſices inuentor ſemper iudicatus eſt, & ideo Poëtæ omnes eius numen ſibi præcipuis honoribus ſemper colendum elegerunt: Medicinæ vſum primus oſtendiſſe mortalibus, herbarumque potentiam creditus eſt, ideo diuinitatem meruiſſe. Marſyam Satyrum, vel tibicinem ex Celeni oppido Phrygiæ natum, à quo laceſſitus fuerat tibiæ cantu, victum excoriauit. Apollini triplex poteſtas tribuitur, vt Sol in cœlo dicatur, Liber Pater in terris, & Apollo apud inferos. Ideo ſimulacro illius tria adpingebantur, barbitus, clypeus, & ſagittæ. Illi, quoque perpetua iuuentus adſcribitur, facies læta, imberbes genæ à Poëtis finguntur. Nomius vocatus eſt ab Arcadibus, quibus leges & viuendi modum ad omnem virtutem accommodatum præſcripſit: Et cùm diuerſis in mundi regionibus diuinis coleretur honoribus, à quibus diuerſa ſortitus eſt cognomina, vt Clarius, Delius, Patareus, Colophonius, Thermius, Verticallis, Parrhaſius, Pythæus, Smyntheus, Agyæus, Alexicacus, Boidromius, Carneus, Compitalis, Epicurius, Iſmenius, Diradiotes; Parcarum ductor, Muſarum dux & præſes, & alia plurima, de quibus multa Pauſanias: inter cætera eius cognomina, Delphicus vocatus eſt, à Delphis oppido Boeotiæ, vbi templum habuit reſponſis fatidicis, & oraculis diuinis toto orbe terrarum celeberrimum, conditum ſub radicibus montis Parnaſſi hiatu terræ, & rupibus impendentibus religioſo metu, & numinis cultu celebre. de quibus omnibus Plinius diuerſis in locis miranda tractat. quem lector, ſimul & Pauſaniam, conſulere poterit: vt diſcat Apollinis contentionem cum Hercule de ſacro tripode, ſacrificiis, templis, oraculis, ſpecu, & aliis eiuſmodi proprietatibus, quæ illi tribuuntur.

Pallas. Palladem quoque Muſis comitem, ac ſociam non ſine ratione finxerunt antiqui, vtpote quæ ſapientiæ, & omnium, bonarum artium ſit Dea, creditaque ſit è cerebro Iouis nata, cùm ex vxore Iunone prolem nondum ſuſcepiſſet, & ea ſine viri congreſſu Mulciberum concepiſſet: Iupiter viciſſim ſibi cerebrum percuſſit, ex eo ictu proſiliit Pallas: hoc commento Poëtæ ſignificarunt, rerum & ſciẽtiarum bonarum cognitionem humani non

eſſe in-

eſſe ingenij, ſed prouenire ex diuina ſcaturigine ſapientiæ, ex qua mortales hauriunt quicquid perfectionis eorum animi capere poſſunt. Ea quoque panificij prima inuentrix, texturæ, aulæorum, & lini: ex quo pepla & telam confici poſſe oſtendit. inuenit & artem exprimendi olei ex oliuis, non ſolùm ad deorum ſacrificia, ſed etiam ad vſum domeſticum. Dicitur & militarem artem docuiſſe, machinas bellicas ad deiiciendos muros excogitaſſe: rotas curribus adaptaſſe: caſſidem, loricam, & haſtam excogitaſſe: ideo Pallas ἀπὸ τοῦ πάλλειν hoc eſt à vibrando dicta eſt, & Minerua à minando: Galeata, paludata, & haſtata pingitur, tenens Ægidem ſcutum, quod à patre Ioue acceperat, tectum corio capræ Amaltheæ, à qua infans nutritus erat. Illi noctua additur, & nonnunquam draco, vt iis ſignis denotetur, homines ſtudiis deditos, ſiue militiæ, ſiue bonarum diſciplinarum, debere vigiles eſſe: Et in perquirendis ſcientiarum theſauris requiri ſolertiam, & aſſiduum laborem: ideo probè dictum eſt à Poëta: Non iacet in molli veneranda ſcientia lecto: illa ſed aſſiduo parta labore venit.

De Hercule poteſt alia reddi ratio, qui non fuit vſque adeo literis cultus, vt cum Muſis & Apolline cōponi mereatur. Priſca tamen antiquitas Herculem Μουσηγέτην coluit, & illi templa, aras, & ſacrificia, diuinoſque honores inſtituit: Habuit delubrum Romæ in Circo Maximo, vt tradit Liuius lib. 33. Et Plinius lib. 35. cap. 10. à M. Fuluio Nobiliore dicatum: in quod Muſarum ſigna tranſtulit, ex Ambracia vrbe Theſprotiæ Epiri, quæ fuerat Pyrrhi regia: Et hoc templum vetuſtate collapſum reſtitutum fuiſſe à M. Philippo Auguſti vitrico ſcribit Suetonius in vita Auguſti. Hiſtoriæ tradunt, Herculem Lino Apollinis & Terpſichores filio in diſciplinam fuiſſe traditum, vt à Præceptore doctiſſimo inſtitueretur cum Thamyra Thrace, & Orpheo Phœbi & Calliopes filio: dumque ruſticus caneret Hercules, nempe ad muſicam ineptus, derideretur que à Magiſtro, ira percitus, citharam violenter in caput eius impegit, & eum peremit. Nihilo tamen minus Muſis gratus, & amicus fuiſſe creditus eſt: tum quod illis amplam ſcribendi materiam præbuerit; tum quòd ſub protectione Dei fortiſſimi tranquilla degant quiete. Cui accedit, quòd deuicto Acheloo in taurum mutato, cornu eius capiti auulſum detraxit, idque fructuum omnis generis abundantia plenum dono dedit Copiæ Deæ comiti Fortunæ. Sed poſtea dato cornu capellæ Amaltheæ, Achelous ſuum recepit: Et Hercules hoc capellæ cornu flo-

Hercules.

nu floribus & fructibus repletum Muſis ſacrauit.

Bacchus. Cur Bacchus Muſis ſocietur, aliam cauſam reddunt. Deus enim hic Parnaſſi bicipitis iugum ſacrum habuit, quod Hyampæum vocabatur: in quo Bacchi ara fuit erecta, & ea montis pars vites habuit, quæ producebant vina generoſiſſima. Aliud iugum Thithorea dictum Muſis & Apollini ſacrum fuit, in quo rupes maieſtate Numinis, & ſitu horrendo ſpectantibus neſcio quem Deorum metum, & venerandam religionem ferebat, cum ex ea parte vndique præceps eſſet, & ad ſcopulorum radices templum eſſet Apollini Delphico dicatum, hiatuſque terræ profundus delubro vicinus; cui tripes aheneus ſacer adplicabatur: in eo Phœbas Dei ſacerdos ſedere erat ſolita, Deumque viſceribus excipere: quo afflata, & enthuſiaſmo correpta ſciſcitantibus oracula diuina carmine reddebat. Duo igitur hæc Parnaſſi cacumina, Muſis & Baccho ſacra fuerunt: ideo Bacchum Muſarum comitem vocauerunt, quòd eundem montem ſimul coleret, quodque lętitię dator eſſet, & libertatis aſſertor. Præcipui autem Poëtæ vino dediti fuiſſe perhibentur. Vini vinoſus Homerus: Et Ennius ipſe Pater nunquam niſi potus ad arma proſiliit. Cornelius Gallus Licoridem ſuam nunquam doctius celebrauit, quàm mero ſatur. Anacreon in vini laudes propenſior, dulcedine tam ſuauis liquoris captus, molles & comptos verſus modulatus eſt. Ita quoque de aliis Poëtis dicendum eſt, qui ex vini potu ſacro quaſi furore correpti, laudes Deorum ſuauius decantauerunt, maximè Bacchi Dithyrambi: à quo Poëtæ Dithyrambici nomen obtinuerunt; qui verbis compoſitis, nodoſis, implicitis, tumentibuſq; vtebantur, ad maieſtatem Numinis cohoneſtandam. Et hi quoq; Amphianactes dicti ſunt; quòd eorum poëmata ſæpius hoc Exordium haberent, ἀμφί μοι ἄναξ. Lege de iis Cœl. Rhod. lib. 7. cap. 5.

Hi ſunt Dii Præſides Parnaſſi, Muſarumque ſocij, & tutores: quorum Numine omnes Poëtæ tam Græci quàm Latini, antiqui ac recentiores agi ſe volunt: vt inquit Ouidius. Eſt Deus in nobis, agitante caleſcimus illo: nempe Muſarum & Apollinis diuinitate afflatos hominum animos, poëtica vaticinia fundere, concinnata ad numeros, & ordine admirando compoſita. Sed vt fabulæ antiquæ explodantur, & relinquamus priſcorum ſæculorum nugas ridiculas, & abſurdas opiniones de pluralitate deorum, inter quos totius mundi gubernationem, & imperium partiti ſunt homines inſani, & dæmonum præſtigiis deluſi idololatræ, cer-

træ, certum eſt Poëtices cognitionem eſſe Dei ſummi ſingulare beneficium. Neque ſi multa carminibus promulgata ſunt amatoria, laſciua, turpia, & adulatoria, id vitio Poëſeos fieri dicendum eſt; ſed Poëtarum ſocordia, impudentia, & laſciuia; qui ſacroſanctam Poëſim ad vnum Deum pertinentem (nam ſuas laudes carminibus, hymnis, & Pſalmis decantari voluit) ad encomia hominum plerumque malorum, per aſſentationem tranſtulerunt; deinde ad impudicos amores, nugas ludicras, & libidinoſos iocos imprudenter conuerterunt, vt Principibus vitioſis, & deprauatis mortalibus placerent, oſtentationique ſuorum ingeniorum ſeruirent. Ita videmus nihil eſſe tam ſanctum, tam laudabile, quod non poſſit in abuſum conuerti, & temerari impudentia, & malitia profanorum hominum; cùm tamen Poëſis per ſe pia, ſancta, & laudabilis exiſtat.

Atque vt paruus hic tractatus illuſtrior, & auctior reddatur, addidi Deorum imaginibus aliquot effigies Poëtarum Græcorum & Latinorum, qui in Poëtica celebres olim vixerunt, & quorum doctiſſima ſcripta ab antiquitate ad noſtra vſque tempora peruenerunt, ſingulari Reipublicæ literariæ fructu, & vtilitate. Homeri nempe, Heſiodi, Pindari, Sapphûs, qui Græci fuerunt: Et totidem Latinorum imagines Vergilij, Horatij, Catulli, & Ouidij. Hos ex aliorum multorum numero ſelegi, quòd ſummum locũ inter primos Poëtas, doctorum omnium iudicio, occupare meritò ſemper iudicati ſunt; propter ſingularem Philoſophię cognitionem, ac rerum omnium exactam cyclopædiam, terſamq; elegantiam, & politam eloquentiam Græcæ Latinæque linguæ, carminiſque facilitatem. Quòd ſi mihi vita prorogetur, alio libro eorumdem, aliorumque Poëtarum Philoſophorumque icones, & vitam publicabo. De his omnibus, vt iudex rerum vſu peritiſſimus, & in omni eruditione probè verſatus, Heros clariſſime potes ſentẽtiam reddere, & iudicium ferre, an iſti mei labores in publicam lucem venire mereantur. Quod ſi conatus mei tibi probentur, ſtimulum mihi addes efficacem ad ſuſcipiendum, quod mihi reſtat ex meis vigiliis & lucubrationibus, vt ſculpantur, ac prælis typographicis ſubiiciantur. Hinc fit vt non ſolùm ex officio tibi hoc opuſculum cõſecratum velim, ſed quòd eo dignum præter cæteros cenſeam, ac munuſculum hoc tibi non ingratum fore certò ſciam: cùm circa cõmunia hæc ſtudia, quicquid temporis à ſeriorib. negotiis, & Reipublicæ occupationibus vacuum

relinquitur, id totum libentiſſimè meditatione literaria ſedulus impendas. Cumque bonis diſciplinis ab adoleſcentia impenſius fueris inſtitutus, nō deſinis ætate matura, grauiſſimis curis in gubernatione publica, tum militiæ ſtudiis, tum etiā literarum dulci meditatione alternatim delectari, iiſque onera publicæ adminiſtrationis, & politicæ moderationis ſubleuare, & mitigare, vt
« quod à Cicerone dictum eſt, in te verificetur. Studia adoleſcen-
« tiam alunt, ſenectutem oblectant, ſecundas res ornant, aduerſis
« perfugium ac ſolatium præbent: delectant domi, non impediunt
« foris; pernoctant, nobiſcum, peregrinantur, ruſticantur. Deus optimus maximus longæuam tibi vitam largiatur, cum omni rerum ſecundarum optato euentu, honorum cumulatione, animi corporiſque perpetua ſanitate: vt his literatis deliciis, diu frui liceat, eruditorumque familiaritatem, & amicitiam quàm diutiſſimè conſeruare, & fouere poſſis. Vale.

IANI ATTINII VERINI IN EFFIGIES PARNASSI ET MVSARVM, à BOISSARDO DEPICTAS.

DESERTAE aruerant Parnaſsi in vertice lauri;
Nec norant Clarium Delphica fana deum.
Caſtaliusq; latex contempto fonte fluebat,
Numine fatidicos, deſtituente lacus.
Exilium Muſis iamdudum indixerat orta
Barbaries ſtudiis non benè fida bonis.
Non tulit hæc animo Boiſſardus damna quieto:
Noſtram, inquit, clades tanta requirit opem.
Protinus ille operi ſe accingit, & atria purgat
Ruderibus, turpi & ſqualida teſqua ſitu.
Auerruncatis rupes iam ſacra nitebat
Sentibus; & circum florida ſtabat humus.
Vndique Daphnææ nemoroſa cacumina frondes
Complerant; & erat cultus honore locus.
Mira loquor, ſed vera loquor; ſubitò intremuit mons:
Aoniæ chelyoſque increpuere fides.
Et latè ambroſios aër ſpargebat odores,
Teſtatus lætas iam rediiſſe Deas.
Denique cum Muſis aderat Pater almus, & vnà
Aurato fulgens docta Minerua ſinu.
Et vis Herculea adiutrix, & Præſes Apollo
Pimpleæ iungens verba canora lyræ.
Et iuga Hyampæi generoſis tecta racemis
Vrgebant plenis feruida præla cadis.
Ecce iterum redeunt Graij Latiique Poëtæ,
Dantque inſtauratis thura Sabæa ſacris.

Sed quid multa? typum Parnaſsi hæc pagina totum
Exprimit, & reduces in ſua templa Deas.
Hoc tibi Boiſſardi contingit munere Lector:
Cuius nota ſat eſt ingenioſa manus.

PROSPER VENTIDIVS VMBER, IN IANI IACOBI BOISSARDI EFFIGIEM.

Boiſſardi illius hic forma eſt, quem Sequana vatem
Galla ſuum, & patrius iactat vbique Dubis.
Ille eſt artifici dextra qui antiqua notauit,
Atque eadem luci qui monumenta dedit.
Ille eſt qui Muſis Parnaſſum, & Delphica Phœbo
Delubra, & Pimplæ flumina reſtituit.
Hic faciem cernis, gnauæque opera ardua dextræ:
Scripta animi dotes haud moritura docent.

GENEROSISSIMO CLARISSIMOQVE HEROI, MARCO CLAVDIO à RYA, MARCHIONI OLIANIS, Præfecto Veſuntionis & Dolæ.

I. BOISSARDVS.

Stirpis præcipuum decus Ryanæ
Marce, gloria prima Sequanorum,
Qui priſcos titulos tuorum auorum
Præclari radiis honoris æquas,
Quem Libethrides, & propritim Apollo
Proſequuntur amore, barbitique
Fides Aonij, & lyram dedere:
Boiſſardus tuus ille, qui inſtitutor
Ætate in tenera fuit, tuuſque
Præceptor, memor illius fauoris,
Quo me proſequeris bonus, puſillo
Hoc te munere donat: at nec illo

Condigno

Condigno meritis tuis: Deorum eſt
Tibi reddere congrua. Hoc lubenter
Confert quod potis eſt; breues figuras
Nempe Pegaſidum nouem Sororum;
Quæ ſunt Mnemoſynes Iouiſque Natæ.
Illis præſidet artium magiſter
Phœbus, & ſocia eloquens Minerua:
Eſt Bacchus comes, Herculeſque tutor:
Hos docti venerantur: hos adorant
Omnes Caſtalij ordinis Poëtæ,
Omnes Philoſophi, atque literati.
Iſthæc Numina noſti, amaſque, & illis
Iure diligeris. Mibi ergo culpæ
Non erit, vitioque, ſi merenti
Parnaſſum tibi dedicamus iſtum,
In quo Gorgonei eſt latex caballi,
In quo ſunt tripodes, ſacræque lauri,
In quo tanti habitant Dei Deæque.

CLARIS-

CLARISSIMO PRÆSTANTISSIMOQVE VIRO, LVDOVICO MALARMETO IVRISCONSVLTO, PATRICIO Veſuntino, IANVS IACOBVS BOISSARDVS.

Claræ Patricium Veſuntionis
Decus, gloria ciuium tuorum,
Malarmete, Themis fidele fulcrum:
Quem Libethrides, & propritim Apollo
Proſequuntur amore, Barbitique
Fides Aonij, & lyram dedére:
Boiſſardus, tuus ille amicus olim,
Ante luſtra decem, intimæ & vetuſtæ
Noſtræ amicitiæ memor, puſillo
Hoc te munere donat: at nec illo
Condigno meritis tuis: (deorum eſt
Illis reddere congrua.) Hoc Sodalis
Confert quod potis eſt: breues figuras
Nempe Pegaſidum nouem Sororum,
Quæ ſunt Mnemoſynes Iouiſque natæ.
Illis præſidet artium Magiſter
Phœbus: Eſt ſocia eloquens Minerua:
Eſt Bacchus comes, Herculeſque tutor.
Hos docti venerantur, hos adorant
Omnes Caſtalij ordinis Poëtæ,
Omnes Philoſophi, atque literati.
Iſthæc Numina noſtri, amaſque, & illis
Iure diligeris. Mihi ergo culpæ
Non erit, vitioque, ſi merenti
Parnaſſum tibi dedicamus iſtum:
In quo Gorgonei eſt latex caballi;
In quo ſunt Tripodes, ſacræq; Lauri;
In quo tantæ habitant Dei Deæque.

IN

Jam ye goddes yt was in request
wn ye great deluge wch had ye world opprest.